

WEGWIJZER

BEVATTENDE

STATUTEN, REGLEMENT

EN PROGRAMS DER

DOCUMENTATIECENTRUM
NEDERLANDSE POLITIEKE
PARTIJEN

HERVORMDE
(GEREFORMEERDE)
STAATSPARTIJ

GEMEENTEPROGRAM.

„Ik ben de Heere uw God, die U uit Egypteland uit het diensthuis uitgeleid heb”.

Ter bevordering van den geestelijken welstand des volks, geve de Gemeentelijke Overheid er zich allereerst rekenschap van, dat, zal het den ingezetenen welgaan, zij dien God, Die ons Volk uit het Spaansche en Roomsche diensthuis uitleidde, zal hebben te erkennen en te vreezen, en dat mitsdien het onfeilbare Woord van God den grondslag van haar Bestuur moet zijn en het richtsnoer bij hare Beraadslagingen.

Ter erkenning van de onmisbaarheid van den zegen des Alnachtigen en tot afsmeeeking daarvan, worde elke zitting van den Gemeenteraad door den Voorzitter met gebed geopend.

I. *„Gij zult geene andere goden voor Mijn aangezicht hebben”.*

Gedachtig aan hare Goddelijke roeping (Artikel 36 der Nederlandsche Geloofsbelijdenis) en hare verantwoording aan den Oppersten Wetgever, veronachtzame de Gemeentelijke Overheid geenszins de eerste tafel van Gods heilige Wet, sta zij den waren Christelijken Godsdienst beslist voor en handhave zij het recht van gewetensvrijheid der burgers om God naar Zijn Woord te mogen dienen.

Zij bescherme de Hervormde gezindheid, welke voor de Nederlandsche natie eene schat van bijzondere waardij moet worden geacht, tegen afgescheiden-, roomschen en andere revolutionnaire aanmatiging, gedooge geen kwetsing van het Hervormde sentiment en eerbiedige Oranje, het van God ontvangen pand ter beveiliging van deze onze rechten en vrijheden.

Zij steune niet den valschen godsdienst op indirecte wijze, bij subsidieering van roomsche ziekenhuizen en scholen.

II. „Gij zult u geen gesneden beeld, nog eenige gelijkenis maken. . . . Gij zult u voor die niet buigen, noch hen dienen, want Ik de Heere uw God ben een ijverig God”.

Het doen plaatsen van heiligenbeelden, kruisen en al zulke voorwerpen en emblemën, welke er toe medewerken om den openbaren weg een specifiek roomsch aanzien te geven, ga de Gemeentelijke Overheid met krachtige hand tegen; bij het uitgeven van grond in erfpacht verzuime zij niet om een desbetreffende clause in de voorwaarden op te nemen. Het houden van min of meer openbare processies en andere ommegangen of optochten, waardoor de Roomsche kerk haar macht over het Protestantsche land wil herwinnen en den openbaren weg voor den Paus en den valschen godsdienst opeischt, worde door de Gemeentelijke Overheid niet alleen niet beschermd of oogluikend toegestaan, maar binnen de perken van de geldende Landswet geweerd en verboden. Overeenkomstige regelen behooren te worden getroffen voor Oostersche en heidensche plechtigheden in het openbaar.

Zij bevordere al zulke maatregelen, dat het uitstellen en tentoonstellen van heiligenbeelden, afbeeldingen of voorstellingen van godslasterlijken aard en voorwerpen, platen, tijdschriften en boeken van onzedelijke strekking worde verboden.

III. „Gij zult den naam des Heeren uws Gods niet ijdelijk gebruiken, want de Heere zal niet onschuldig houden, die Zijnen naam ijdelijk gebruikt”.

De Gemeentelijke Overheid bevordere en steune alle maatregelen welke in haar ressort worden genomen tot voorkoming van het lasteren van Gods Naam. Zij houde nauwlettend de hand aan bestaande vloekverboden op publiek terrein, neme actief deel aan den strijd tegen Godverzaking en Godloochening, door gestreng optreden tegen gezag- en geloof-ondermijnende organisaties of cellen en verbod van atheïstische en anti-christelijke propaganda en demonstraties.

Aangezien het misbruik maken van sterken drank niet

alleen een maatschappelijk euvel is, maar daarenboven aanleiding geeft tot het vloeken en lasteren van den Naam des Heeren, worde het drankmisbruik in het openbaar beteugeld, het aantal vergunningen sterk beperkt en met name de jeugd aangaande het verderfelijke van de drankzonde onderricht.

IV. A. „*Gedenkt den Sabbathdag, dat gij dien heiligt, gij.... en de vreemdeling die in uwe poorten is*”.

De Zondag behoort de wekelijksche rustdag te zijn.

Aangaande den Dag des Heeren worde van christenen geen Joodschen Sabbath — gekenmerkt door een veelheid van verbodsbepalingen — geëischt. In aansluiting aan en ter uitvoering van de Zondagswet, neme de Gemeentelijke Overheid maatregelen tot voortgang en uitbreiding van de prediking van het Evangelie. De ontheiliging van den Zondag worde tegengegaan en voorkomen, allereerst door den predikdienst niet op den achtergrond te doen dringen door spelen en ijdele vermaken. Aan de orde en rust op den Zondag met name kort voor, kort na en tijdens de godsdienst oefeningen worde alle aandacht gewijd. De openbare weg langs kerkgebouwen doe Zij, indien mogelijk, van het doorgaand verkeer ontlasten, waardoor hinderlijk geraas en lawaai worde vermeden.

Publieke gemakkelijkheden in gebouwen en in de open lucht verbiede de Gemeenteraad tijdens de godsdienst oefeningen; zij doe het houden van openbare sportfeesten op den Zondag een einde nemen.

Behalve ten gerieve van reizigers voor dag- en nachtverblijf en voor stalling en andere diensten, doe de Gemeentelijke Overheid hotels en herbergen sluiten. Openbare gelegenheden van spel, dans en alcoholhoudenden drank behooren op den Zondag geheel gesloten te zijn.

Teneinde een geregelden kerkgang te bevorderen, neme Zij alle maatregelen, die kunnen strekken tot zooveel mogelijk stilstand van den arbeid; het gemeentepersoneel hebbe, voor zoover de openbare diensten zulks toelaten, als regel den Zondag vrij.

In zake subsidieering uit de gemeentelijke kassen, beschouwe de Gemeentelijke Overheid den Hervormden

Godsdienst een grooter volksbelang, dan elke tak van sociale voorziening, kunst, wetenschap en volksvermaak.

Zij verstrekke geen subsidie aan Roomsche instellingen, maar betoone daarentegen ten opzichte van de Hervormde Gemeente eene tegemoetkomende en welwillende houding.

IV. B. „Zes dagen zult gij arbeiden en al uw werk doen”.

Buiten den wekelijkschen rustdag, de algemeen erkende christelijke en nationale feestdagen en bij afzonderlijk reglement vastgestelde vacantiën, geve de Gemeentelijke Overheid geen extra vrije dagen.

Vrijstelling van stempelen door werkloozen tot het bedrijven van revolutionnaire propaganda, worde in geen geval verleend of toegelaten.

Werkloosheid worde door de Gemeentelijke Overheid bestreden door werkverschaffing; de werkverschaffing zij bij voorkeur productief. De vergoedingen voor deze werkzaamheden dienen te worden bepaald, rekening houdende eenerzijds met de omstandigheden dat het werk ten behoeve van de werklooze ingezetenen is geschapen, m.a.w. dat het economisch als niet-rendearend moet worden beschouwd, anderzijds echter evenzeer met de redelijke behoefte en de gezinsomstandigheden.

De vergoeding aan werkloozen zij niet zoo hoog gesteld, dat de prikkel tot den gewonen arbeid verloren gaat, geen steun worde uitgekeerd aan hen die arbeid weigeren.

De Gemeenteraad neme alle maatregelen die het vrije bedrijf steunen; huisindustrie worde zooveel doenlijk beperkt en een welvarende middenstand bevorderd.

Ook voor de gemeentelijke Armenzorg, het z.g. Maatschappelijk Hulpbetoon, gelde als algemeene regel: Geen steun zonder werkverrichting. De Gemeentelijke Overheid stelle hen die tot werken bekwaam zijn, zooveel mogelijk in staat, door het verrichten van nuttigen arbeid hun dagelijksch brood te verdienen.

Dezulken, die daartoe niet bekwaam zijn, verleene zij onderstand, zoo noodig in overleg met de kerkelijke armenverzorging; zij drage zorg dat er aan de behoeftigen

zoo veel mogelijk in voldoende mate kosteloos geneeskundige hulp worde verschaft.

V. „*Eert uwen vader en uwe moeder, opdat uwe dagen verlengd worden in het land, dat u de Heere uw God geeft*”.

De Gemeentelijke Overheid erkenne de souvereiniteit van het Huis van Oranje en eere onze geliefde Oranje-Vorstin als het ons van God gegeven Staatshoofd. Op nationale feestdagen, in het bijzonder de verjaardagen van Leden van het Koninklijk Huis, worde van gemeentegebouwen de nationale driekleur — bij voorkeur het oranje blanje bleu — uitgestoken.

Zij handhave op krachtige wijze het door God in haar handen gelegde Gezag.

De openbare school zij wederom christelijk, dit is, die met den Bijbel.

Zoolang de onderwijswetten dit nog niet mogelijk maken, houde de Gemeenteraad bijzonderlijk het belang van de Overheidsschool in het oog; meer nadruk worde gelegd, op wat de huidige Wet eischt inzake aankweeking van christelijke deugden. De toenemende tuchtelooheid der jeugd zij in dezen tot eene ernstige waarschuwing. Bij benoemingen van openbare onderwijzers worde niet alleen op bekwaamheid gelet, maar ook op levenswandel en geschiktheid om den kinderen niet alleen geen ergernis te geven in hunne godsdienstige en vaderlandslievende gevoelens, maar veel meer op te leiden tot alle ware christelijke deugden. Sollicitanten, waarvan bekend is dat zij revolutionnair gezind zijn, behooren voor benoeming niet in aanmerking te komen.

Indien daartoe bij de ouders, noch bij het schooltoezicht, bezwaar bestaat, worde zoowel het openbare lagere als het middelbare onderwijs gegeven in een positief-protestantsch-christelijken-geest. De bijbelsche geschiedenis worde als leervak opgenomen; godsdienstig onderricht door Hervormde predikanten en godsdienstonderwijzers gegeven, worde met een redelijke vergoeding aan de plaatselijke Hervormde Gemeente beloond.

Het geschiedenis-onderricht worde op school niet dienstbaar gemaakt aan de verduistering van Gods groote

daden in de geschiedenis van ons Volk en Vorstenhuis of tot aankweeking van revolutionnaire dan wel ultramontaansche beginselen, maar tot aankweeking van liefde voor Kerk, Oranje en Vaderland.

De Gemeenteraad doe geen afzonderlijke ambachtsscholen en bewaarscholen voor allerlei richtingen stichten en werke in het belang van de saamhoorigheid der ingezetenen niet mede aan verder doorgaande versplintering op onderwijsgebied; zij drage daartoe echter zorg, dat deze scholen bruikbaar zijn voor alle kinderen des volks, door aldaar te weren wat strijdig is met de christelijke beginselen.

Alles wat van belang is voor de kennis van onze roemrijke Historie, of herinnert aan den glorietijd onzer Vadersen, worde voor zoover de omstandigheden dit toelaten, door de zorg van de Gemeentelijke Overheid verzameld en bewaard.

Zij geve geen subsidies aan vereenigingen ter beoefening van muziek en andere kunst, wanneer deze vereenigingen niet zelf de grootste kosten dragen.

VI. „Gij zult niet doodslaan”.

De Gemeentelijke Overheid beschermte door een krachtig Gezagsorgaan het leven en de veiligheid harer ingezetenen.

Voor zoover daar geen algemeene regelen voor zijn, treffe zij voorzieningen voor de gezondheid en tegen ziekten der ingezetenen.

Ten plattelande zorge zij daartoe voor onbesmet zuiver drinkwater en bevordere zij den verkoop van deugdelijke levensmiddelen.

Zij beschermte de ingezetenen tegen lucht- en gasgevaar in oorlogstijd, door inrichting van bom- en gasvrije onderkomens.

Zij zorge, zoo mogelijk, dat zieken die uit de publieke kas verpleegd worden, niet genoopt worden zich te laten opnemen en verplegen in andere dan de gemeentelijke ziekeninrichtingen, waarbij hunne persoonlijke vrijheden ten volle moeten zijn gegarandeerd. Bij subsidieering van ziekenhuizen van verschillende gezindten rekene de Gemeenteraad met het feit dat er ziekeninrichtingen zijn met ongesalarieerde verpleegkrachten.

VII. „Gij zult niet echtbreken”.

De Gemeentelijke Overheid houde bij de belastingheffing en de salariering harer ambtenaren rekening met de plaats welke het gezin in eene christelijke samenleving behoort in te nemen.

Op schouwburgen, bioscopen, dansgelegenheden en andere inrichtingen van openbaar vermaak, doe Zij in aansluiting aan de bestaande Rijkswetgeving eene strenge en nauwgezette controle oefenen. De gemeente exploiteere deze inrichtingen niet zelf en geve geen subsidiën.

Op de openbare leeszaal en bibliotheken worde een scherpe controle geöfend, revolutionnaire en andere onzedelijke lectuur aldaar geweerd. Bijzondere leeszaal worden niet gesubsidieerd.

De Gemeenteraad treffe strenge maatregelen tegen onzedelijke en immoreele reclame.

In verband met het toenemend plegen van handelingen in strijd met de publieke eerbaarheid en de goede zeden, drage Zij zorg, dat bij sportdemonstraties en andere samenkomsten en optochten langs den openbaren weg, de deelnemers in eene tenue gekleed zijn, hetwelk aan den eisch van fatsoen en welvoegelijkheid voldoet.

Het gebruik van z.g. „gemengde” zonne-, strand- en zwembaden, beperke zij zooveel doenlijk.

VIII. „Gij zult niet stelen”.

Het beheer der gemeente-financiën geschiede met de uiterste zuinigheid, opdat den gemeentenaren geen onnoodige lasten worden opgelegd.

De Gemeentelijke Overheid houde voor hare huishouding niet meer personeel in dienst, dan voor de goede uitoefening van haar taak strikt noodig is. De positie der gemeenteamttenaren worde geregeld op billijken grondslag; de salariering der overeenkomstige rijksambtenaren worde daarbij als norm gesteld. Het in stand houden van een pensioenfonds voor gemeentepersoneel, geschiede door korting op het loon.

Cumulatie van salarissen en pensioenen vinde niet plaats.

Voor al in deze zorgelijke tijden streve de Gemeentelijke Overheid ernstig naar belastingverlaging.

In het algemeen neme de gemeente geen vrouwelijke

ambtenaren in haar dienst, de huwende en gehuwde ambtenares, geen kostwinster zijnde, worde ontslagen.

Voor zoover de Gemeentelijke Overheid is overgegaan tot exploitatie van gemeentebedrijven, worde daaraan zoo min mogelijk uitbreiding gegeven. Zij exploiteere alleen zoodanige bedrijven, waarvan de uitvoering door particulieren niet doenlijk blijkt en welke van algemeenen nutte zijn.

Hoewel door een zorgvuldig commercieel beheer de gemeentelijke ondernemingen zichzelf behooren te bedruipen, diene winstbejag te zijn uitgesloten, en tevens gezorgd, dat de gemeentenaren met deze bedrijven niet nog een last meer hebben te dragen.

In het algemeen zij de Gemeente geen onderneemster.

De Gemeentelijke Overheid behoort dan ook niet alle grond aan zich te trekken. Zij make front tegen het z.g. erfpachtstelsel en bemoeie zich dan alleen met den aankoop der gronden, wanneer grondspeculatie moet worden voorkomen. Het beginsel van den particulieren eigendom worde zoo min mogelijk aangetast.

Wel houde de Gemeentelijke Overheid bij hare uitbreidingsplannen en het vrij geven van grond, rekening met toekomstige bouw van Hervormde kerken, stichtingen van weldadigheid, gemeentelijke gebouwen en verkeerswegen en behandle de Hervormde Gemeente zoo welwillend mogelijk bij hare aanvragen voor bepaalde terreinen. De Gemeenteraad geve den benoodigden grond aan de Hervormde Kerk in eigendom.

Ten opzichte van de volkshuisvesting legge de Gemeentelijke Overheid de particuliere woningbouw niet te zeer aan banden. Zij dwinge hare burgers niet in voor hun stand te groote huizen te wonen, wanneer aan redelijke eischen van hygiëne en zedelijkheid kan worden voldaan. Ook zij Zij geen oorzaak, dat door dure gemeentelijke woningbouw, de eenvoudige middenstander gedwongen is een woning boven zijne middelen te betrekken. Zij betrachte soberheid bij de uitvoering van gemeentelijke bouw- en uitbreidingsplannen.

Ten slotte betuige de Gemeentelijke Overheid onevenredige concurrentie der z.g. „vliegende” en coöperatieve winkels en warenhuizen.

Zij doe den middenstand geen concurrentie aan door gemeentelijke verkoopinrichtingen.

IX. „Gij zult geen valsche getuigenis spreken tegen uwe naaste”.

De Gemeentelijke Overheid trede met beslistheid op tegen het streven van georganiseerde roomsch- en revolutionnairegezinden, wier klaarblijkelijk doel het is, het Reformatorisch-Christendom en de daarin gewortelde Protestantsche Cultuur te ondermijnen, door het zich publiekelijk in woord en geschrift smadelijk uitlaten over allen die door de Overheid met eenig Gezag zijn bekleed. Zij verijdele, met alle ter harer beschikking staande middelen, elke poging tot opruiing van de massa des volks op openbaar terrein. Zij streve er naar, dat het politiek-partijzuchtige steeds naar den achtergrond worde gedrongen, opdat de ingezetenen der gemeente niet steeds meer worden gesplitst en gedeeld in allerlei elkander verdachtmakende en bestrijdende groepen.

De Gemeentelijke Overheid kweeke den gemeenschapszin en onthoude er zich derhalve van om „coalitie”- of „klasse”-politiek te voeren. Bij benoemingen rekene Zij niet met partijbelangen, maar uitsluitend met geschiktheid en bekwaamheid.

X. „Gij zult niet begeeren”.

Het Bestuur der Gemeente beperke zich in hare bemoeienis niet eenzijdig tot de behartiging van de stoffelijke belangen van één der volksklassen, maar bevordere den algemeenen welstand. Aan de voortdurende subsidiejacht van partijzuchtige volksgroepen stelle zij paal en perk.

Het spelen om geld, in het bijzonder in voor het publiek toegankelijke lokalen en aan den openbaren weg, worde streng tegengegaan.

Bij het nemen van crisis- en andere noodmaatregelen zij de Gemeentelijke Overheid er op bedacht, dat tengevolge van het verleenen van financieelen steun aan meer georganiseerde klassen des volks, de handeldrijvende middenstand niet te zeer worde belast.

De Gemeentelijke Overheid gedrage zich in hare huishouding, ook door soberheid en eenvoud, zoodanig, dat zij elk huisvader tot een goed voorbeeld strekke!

STAATEN KERK

OFFICIEEL ORGAAN VAN DE

HERVORMDE (GEREFORMEERDE) STAATSPARTIJ

HOOFDREDACTEUR:

Ds. H. E. GRAVEMEIJER,
Ned. Herv. Pred. te Amsterdam
Olympiaweg 16 - Amsterdam (Z.)
Telef. Interc. 27577

POLITIEK-REDACTEUR:

Ds. C. A. LINGBEEK,
Valkenboschk. 463 - Den Haag
en met medewerking o.m. van een
groot aantal Herv. predikanten

ADMINISTRATIE-ADRES:

A. DE LANG JZN., Talmastraat 21, Amsterdam (Z.)

RECENSIE-ADRES:

Ds. P. J. ROSCAM ABBING, Keizersgracht 43, A'dam

ABONNEMENTSPRIJS:

per jaar (bij vooruitbetaling)	f 5 —
per drie maanden	- 1.25
losse exemplaren	- 0.10

ADVERTENTIEPRIJS:

20 cent per regel, bij vooruitbetaling. Bij contract
belangrijke reductie.

FAMILIEBERICHTEN: f 2.50 per plaatsing.

PROTESTANTSCH E ZAKENLIJST: zie pag.3 van het Orgaan